

POSTANOWIENIE

Dnia 10 grudnia 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Bogdan Wysocki (spr.)

Sędziowie: SA Jacek Nowicki

SA Mikołaj Tomaszewski

po rozpoznaniu w dniu 10 grudnia 2013 r.

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **M. M.**

przeciwko **Skarbowi Państwa – Dyrektorowi (...) we W.**

o zapłatę

na skutek zażalenia powoda

na postanowienie Sądu Okręgowego w Poznaniu

z dnia 16 września 2013 r., sygn. akt: I C 2195/12

postanawia:

1. **oddalić zażalenie,**

2. **nie obciążać powoda kosztami postępowania zażaleniowego,**

3. **przyznać radcy prawnemu B. K. ze Skarbu Państwa (Sądu Okręgowego w Poznaniu) wynagrodzenie w kwocie 147,60 zł (w tym 23% VAT) tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.**

.

Jacek Nowicki Bogdan Wysocki Mikołaj Tomaszewski

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Poznaniu odrzucił pozew na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. z uwagi na powagę rzeczy osądzonej. W uzasadnieniu orzeczenia wskazał, że zakres zgłoszonego przez powoda żądania zadośćuczynienia w niniejszej sprawie, jest tożsamy z żądaniem zgłoszonym i prawomocnie osądzonym w sprawie zawisłej przed Sądem Okręgowym w Poznaniu pod sygn. akt I C 1420/12, a nadto zachodzi tożsamość stron procesu.

Wyrok Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 21 listopada 2012 r. zapadły w sprawie o sygn. akt I C 1420/12 prawomocnie rozstrzygnął o zgłoszonych we wskazanym procesie (w tym również w sprawie I C 1421/12 albowiem sprawy te zostały połączone do wspólnego rozpoznania) roszczeniach powoda M. M. o zadośćuczynienie z tytułu

naruszenia dóbr osobistych za okres od 2003 do 2008 r., czyli za okres osadzenia powoda w (...) we W.. Wynika to z analizy akt tego postępowania, w tym uzasadnienia sporządzonego do ww. wyroku.

Okres objęty pozwem wniesionym w niniejszej sprawie jest tożsamy z tym wskazanym powyżej, albowiem powód jednoznacznie podał, że swoich roszczeń dochodzi za naruszenie dóbr osobistych w czasie odbywania kary pozbawienia wolności w latach 2003-2008. W aspekcie tożsamości przedmiotowej obu procesów, to podstawa faktyczna pozwów w sprawie o sygn. akt I C 1420/12 i 1421/10, a co ważniejsze także podstawa faktyczna zapadłego tam rozstrzygnięcia, odnosiła się do zarzutów naruszenia dóbr osobistych powoda w związku z niezapewnieniem odpowiednich warunków bytowych oraz działaniami skierowanymi przeciwko życiu i zdrowiu powoda.

Co prawda istnieją pewne odmienności w argumentacji powołanej dla uzasadnienia żądań w sprawie prawomocnie rozstrzygniętej i przedmiotowej. Jednakże okoliczność ta, nie może przesądzać o braku tożsamości w zakresie przedmiotu rozstrzygnięcia. Jak bowiem podkreśla się w orzecznictwie, istotą zagadnienia jest tu nie tylko identyczność samego żądania (identyczność powództw), ale również oparcie go na tej samej podstawie faktycznej oraz ukierunkowanie na osiągnięcie tego samego celu (tak: Sąd Apelacyjny w Katowicach w wyroku z 26 kwietnia 2006 r., III AUa 3303/04, publ. LEX nr 217149). Natomiast w obu postępowaniach cel powoda jest identyczny: uzyskanie ochrony prawnej (zadośćuczynienia) w związku z naruszeniem przez pozwanego dóbr osobistych powoda (na skutek niezapewnienia humanitarnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności). Treścią prawomocnie osądzonych powództw w sprawie o sygn. akt I C 1420/12 były zachowania pozwanego właśnie na przestrzeni ww. okresu czasu. Zatem nie ma decydującego znaczenia to, że obecnie powód modyfikuje katalog w jego ocenie nagannych zachowań pozwanego, skoro i tak wyprowadza tożsamy w ramach swoich twierdzeń wniosek tj., że warunki osadzenia były w latach 2003-2008 niehumanitarne.

Zatem zarówno w przywołanej sprawie jak i w niniejszym postępowaniu, mamy do czynienia z twierdzeniami powoda, że doszło do naruszenia jego dóbr osobistych w związku z brakiem humanitarnego traktowania w trakcie jego osadzenia w (...) we W..

Na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd odstąpił od obciążania powoda kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej.

Zażalenie na to postanowienie złożył powód, wniósł o jego uchylenie i skierowanie sprawy do dalszego rozpoznania przez Sąd Okręgowy w Poznaniu. Nadto powód wniósł o przyznanie pełnomocnikowi z urzędu od Skarbu Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym, które nawet w części nie zostały pokryte przez powoda. Powód zarzucał orzeczeniu wadliwe zastosowanie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c., gdyż w sprawie nie zachodzi stan faktyczny opisany w hipotezie tego przepisu.

Pozwany wniósł o oddalenie zażalenia w całości oraz o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie okazało się nieuzasadnione.

Zgodnie z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. sąd odrzuci pozew, jeżeli o to samo roszczenie pomiędzy tymi samymi stronami sprawa jest w toku albo została już prawomocnie osądzona.

Ze zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wynika, że roszczenie objęte pozwem w sprawie niniejszej zostało już prawomocnie rozstrzygnięte wyrokiem Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 21 listopada 2012 r., sygn. akt I C 1420/12 (k. 79, 81- 83 akt o sygn. I C 1420/12).

Wskazać należy, że przedmiotowa granica powagi rzeczy osądzonej wyznaczona przez przedmiot rozstrzygnięcia sądu oraz podstawę sporu pozwala na ocenę, czy zachodzi tożsamość roszczeń występujących w sprawie prawomocnie zakończonych i innych sprawach. Prawomocny wyrok nie stanowi przeszkody do wytoczenia powództwa między tymi samymi stronami tylko wtedy, gdy nie występuje tożsamość przedmiotu, a nadto jeżeli przedmiot powództw jest

wprawdzie jednakowy, ale różne są podstawy powództw, przy czym chodzi w tym wypadku zarówno o podstawę faktyczną, jak i prawną żądania (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2011 r., I CSK 277/10, LEX nr 936478).

Nie ulega wątpliwości, że powód w wymienionej powyżej sprawie oraz w rozpoznawanej sprawie domagał się zapłaty od pozwanego zadośćuczynienia z tytułu naruszenia jego dóbr osobistych w związku z niezapewnieniem mu humanitarnych warunków odbywania kary pozbawienia wolności w trakcie osadzenia w(...) we W. w latach 2003 - 2008. Sąd odwoławczy w pełni akceptuje argumentację przedstawioną w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia, że dla powyższej oceny nie ma decydującego znaczenia to, że w niniejszej sprawie powód modyfikuje katalog nagannych zachowań pozwanego skoro i tak wyprowadza tożsamy w ramach swoich twierdzeń wniosek tj., że warunki osadzenia w latach 2003 – 2008 były niehumanitarne. Zatem należy przyjąć, że w obu tych sprawach zachodzi tożsamość podstawy prawnej jak i faktycznej, co w konsekwencji stanowi o tożsamości przedmiotu sporu.

Z uwagi na powyższe Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oddalił zażalenie powoda jako pozbawione podstaw prawnych (pkt 1).

W ocenie Sądu odwoławczego sytuacja majątkowa powoda, w szczególności fakt jego całkowitej niezdolności do pracy, uzasadnia zastosowanie wobec niego instytucji z art. 102 k.p.c. i odstąpienia od obciążania go kosztami zastępstwa procesowego strony pozwanej w postępowaniu zażaleniowym (pkt 2).

Na podstawie § 10 pkt 25 w zw. § 12 ust. 2 pkt 2 z § ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013 r., poz. 490) Sąd Odwoławczy przyznał radcy prawnemu B. K. ze Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Poznaniu wynagrodzenie w kwocie 147,60 zł brutto, tytułem nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej powodowi z urzędu w postępowaniu zażaleniowym (pkt 3).

Jacek Nowicki Bogdan Wysocki Mikołaj Tomaszewski